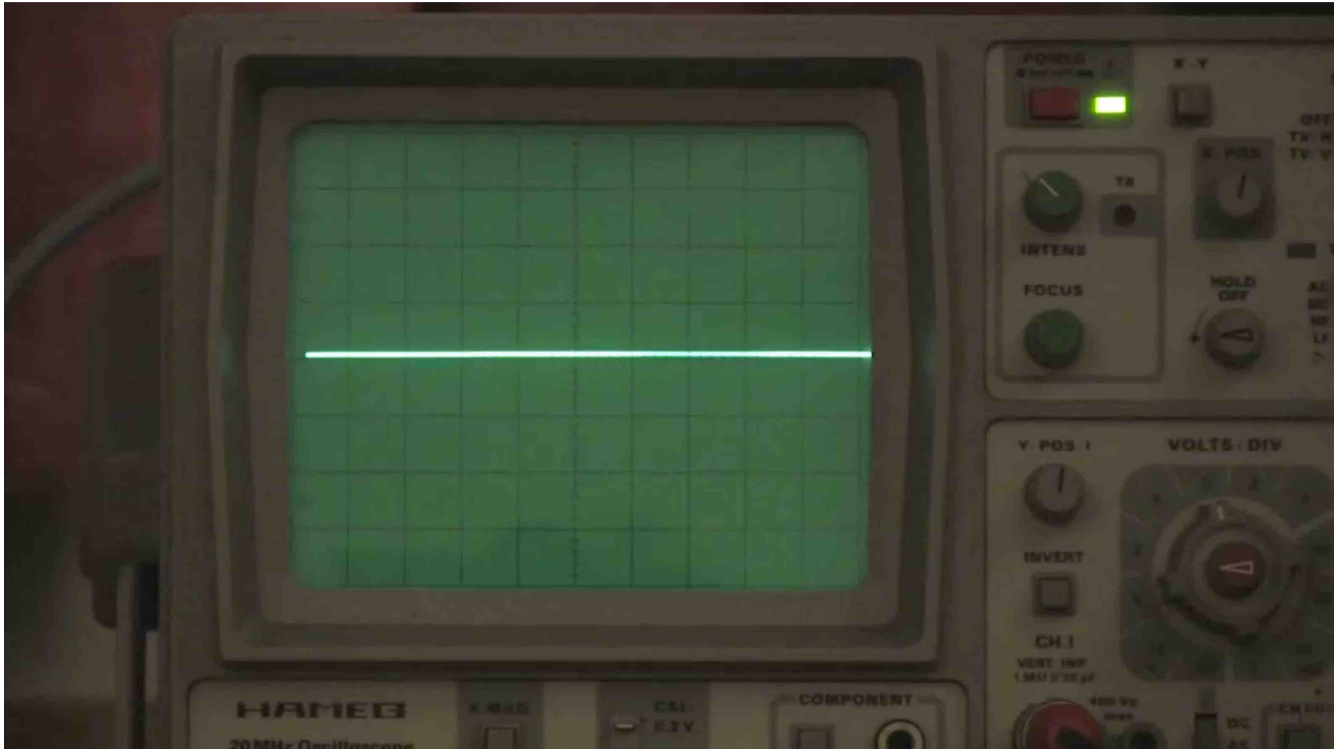

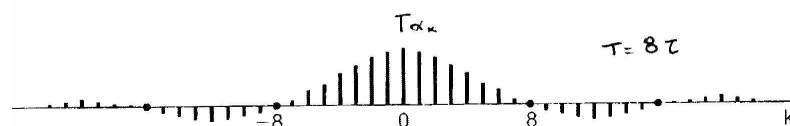
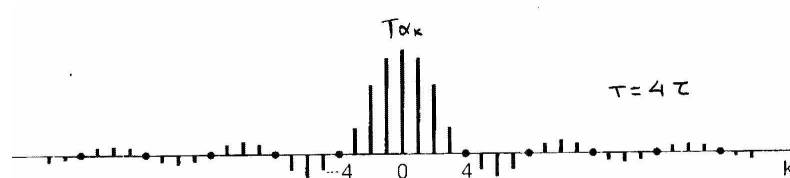
Can you hear the difference between a square wave and a sine?

Source - <https://www.youtube.com/watch?v=uIuJTWS2uvY>

Εκθετική Σειρά Fourier

- Ορισμοί & Ιδιότητες -

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΗΜΑΤΩΝ & ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ FOURIER

Type of Transform	Example Signal
Fourier Transform <i>signals that are continuous and aperiodic</i>	
Fourier Series <i>signals that are continuous and periodic</i>	
Discrete Time Fourier Transform <i>signals that are discrete and aperiodic</i>	
Discrete Fourier Transform <i>signals that are discrete and periodic</i>	

ΣΧΕΣΕΙΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ & ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΗΜΑΤΩΝ

		CONTINUOUS-TIME SIGNALS		DISCRETE-TIME SIGNALS	
		TIME DOMAIN	FREQUENCY-DOMAIN	TIME-DOMAIN	FREQUENCY-DOMAIN
PERIODIC SIGNALS	FOURIER SERIES	$\alpha_k = \frac{1}{T} \int_T x(t) e^{-jk\omega_0 t} dt$	$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jk\omega_0 t}$	$\alpha_k = \frac{1}{N} \sum_{n=0}^{N-1} x(n) e^{-jk\frac{2\pi}{N}n}$	$x(n) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jk\frac{2\pi}{N}n}$
		CONTINUOUS AND PERIODIC	DISCRETE AND APERIODIC	DISCRETE AND PERIODIC	DISCRETE AND PERIODIC
APERIODIC SIGNALS	FOURIER TRANSFORMS	$X(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j\omega t} dt$	$x(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} X(\omega) e^{j\omega t} d\omega$	$X(\omega) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} x(n) e^{-j\omega n}$	$x(n) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} X(\omega) e^{j\omega n} d\omega$
		CONTINUOUS AND APERIODIC	CONTINUOUS AND APERIODIC	DISCRETE AND APERIODIC	CONTINUOUS AND PERIODIC

Σημ.: 1. $\omega = \Omega T$
 2. $X(\omega) \triangleq X(e^{j\omega})$

Εκθετική Σειρά Fourier

$$\alpha_k = \frac{1}{T} \int_T x(t) e^{-jk\Omega_0 t} dt$$

ανάλυση

$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jk\Omega_0 t}$$

σύνθεση

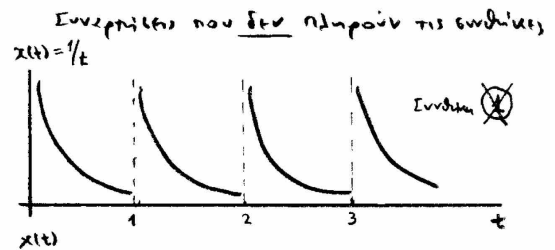
όπου $\Omega_0 = \frac{2\pi}{T}$

- Για περιοδικά σήματα συνεχούς χρόνου με βασική (κυκλική) συχνότητα Ω_0 και βασική περίοδο T .
- Οι συντελεστές α_k ονομάζονται συντελεστές της σειράς Fourier ή φασματικοί συντελεστές ή φασματική γραφή του $x(t)$.
- Ο συντελεστής α_0 αποτελεί τη σταθερή συνιστώσα ή dc του $x(t)$ και ισούται με

$$\alpha_0 = \frac{1}{T} \int_T x(t) dt$$
 Πρόκειται για τη μέση τιμή του $x(t)$ σε μια περίοδο.
- Ο συντελεστής α_k αντιστοιχεί στην προβολή του σήματος $x(t)$ στην k -οστή ορθογώνια συνιστώσα $e^{jk\Omega_0 t}$, δηλώνει το φασματικό περιεχόμενο του $x(t)$ στη συχνότητα $k\Omega_0$ και ονομάζεται k -οστή αρμονική συνιστώσα.

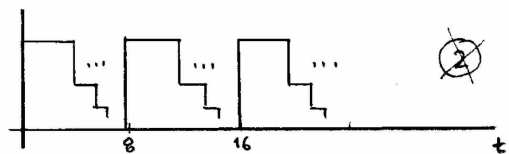
Συνθήκες Ύπαρξης Σειράς Fourier

- Το ανάπτυγμα ενός σήματος $x(t)$ σε σειρά Fourier υπάρχει όταν πληρούνται οι ακόλουθες συνθήκες Dirichlet:

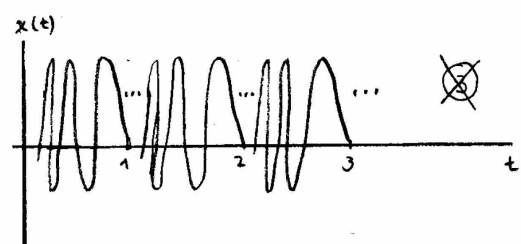
- ① Η $x(t)$ είναι ολοκληρώσιμη κατ' απόλυτη τιμή στο διάστημα μιας περιόδου T
- $$\int_T |x(t)| dt < \infty$$

- ② Η $x(t)$, σε κάθε πεπερασμένο χρονικό διάστημα, είναι συνεχής ή περιέχει πεπερασμένο αριθμό ασυνεκών πεπερασμένου ύψους η καθεμία.

- ③ Η $x(t)$, σε κάθε πεπερασμένο χρονικό διάστημα, είναι φραγμένης κλίμακας, δηλ. υπάρχει πεπερασμένος αριθμός μεγίστων και ελαχίστων στο διάστημα αυτό.

Ιδιότητες Σειράς Fourier

Ιδιότητα	Περιοδικό Σήμα	Συντελεστής ΣF
	$\left. \begin{matrix} x(t) \\ y(t) \end{matrix} \right\} \begin{matrix} \text{Περιοδική f.e. βασική} \\ \text{περίοδος } T \text{ και βασική} \\ \text{συχνότητα } \omega_0 = 2\pi/T \end{matrix}$	$\begin{matrix} a_k \\ b_k \end{matrix}$
Γραμμικότητα	$Ax(t) + By(t)$	$Aa_k + Bb_k$
Ολισθήσει στο χρόνο	$x(t-t_0)$	$e^{-jk\omega_0 t_0} a_k$
Ολισθήσει στη συχνότητα	$e^{jM\omega_0 t} x(t)$	a_{k-M}
Κλιμάκωση στο χρόνο	$x(at), a > 0$ (περιοδική f.e. περίοδος T/a)	a_k (Προσοχή: το ανάπτυγμα έχει αλλάξει λόγω αλλαγής της βασικής συχνότητας)
Περιοδική Συνέλιξη	$\int_T x(t) y(t-\tau) d\tau$	$T a_k b_k$
Πολλαπλασιασμός	$x(t) y(t)$	$\sum_{l=-\infty}^{\infty} a_l b_{k-l}$
Παραγωγή	$\frac{dx(t)}{dt}$	$jk\omega_0 a_k$
Ολοκλήρωση	$\int_{-\infty}^t x(t) dt$	$\frac{1}{jk\omega_0} a_k$

Κατοπτρισμός $x(-t)$ a_{-k}

Συζυγία $x^*(t)$ a_{-k}^*

Συζυγής Συμμετρία για Πραγματικά Σήματα $x(t)$ πραγματικό

$$\begin{cases} a_k = a_{-k}^* \\ \operatorname{Re}\{a_k\} = \operatorname{Re}\{a_{-k}\} \\ \operatorname{Im}\{a_k\} = -\operatorname{Im}\{a_{-k}\} \\ |a_k| = |a_{-k}| \\ \angle a_k = -\angle a_{-k} \end{cases}$$

Πραγματικά & Άρτια $x(t)$ πραγματικό & άρτιο a_k πραγματικό & άρτιο

Πραγματικά & Περιττά $x(t)$ πραγματικό & περιττό a_k φανταστικό & περιττό

Parseval για περιοδικά σήματα

$$\frac{1}{T} \int_T |x(t)|^2 dt = \sum_{k=-\infty}^{\infty} |a_k|^2$$

Παράδειγμα

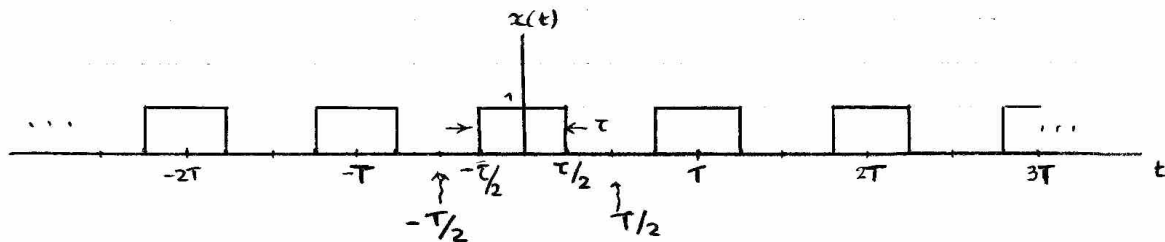
Να υπολογιστούν οι συντελεστές της σειράς Fourier του σήματος

$$x(t) = \begin{cases} 1, & |t| < T/2 \\ 0, & T/2 < |t| < T \end{cases}$$

όπου T η βασική περίοδος του σήματος και $\Omega_0 = \frac{2\pi}{T}$ η βασική συχνότητα.

Λύση

Πρόκειται για την περιοδική τετραγωνική κυματομορφή του σήματος.

Λόγω της συμμετρίας γύρω από το 0 επιλέγουμε ως περίοδο ολοκλήρωσης T το διάστημα $-T/2 \leq t < T/2$. Στο ίδιο αποτέλεσμα θα καταλήγαμε και για οποιοδήποτε άλλο διάστημα αν επιλέγαμε.

Για $k=0$ έχουμε:

$$a_0 = \frac{1}{T} \int_T x(t) dt = \frac{1}{T} \int_{-T/2}^{T/2} dt = \frac{T}{T}$$

Σημειώνεται ότι ο συντελεστής a_0 αντιπροσωπεύει τη μέση τιμή του σήματος σε μία περίοδο. Στην προκειμένη περίπτωση βλέπουμε ότι ισούται με το τμήμα της περιόδου κατά το οποίο $x(t) = 1$.

Για $k \neq 0$ έχουμε:

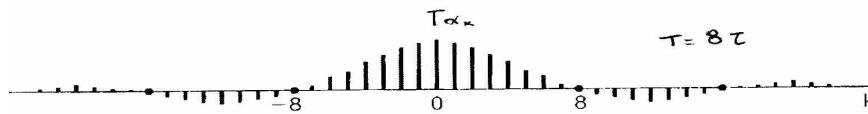
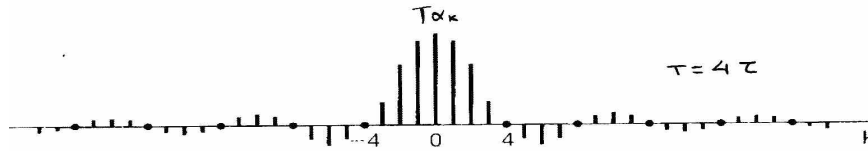
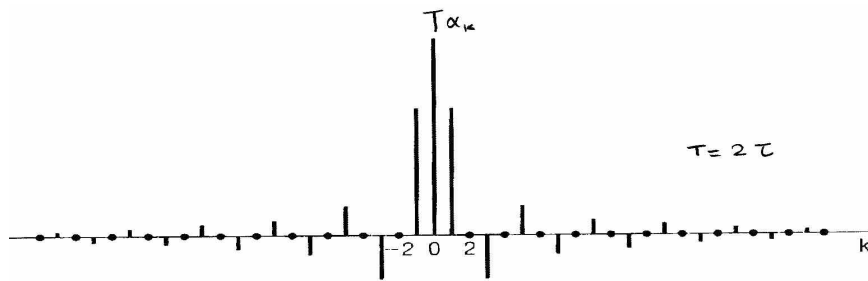
$$\begin{aligned} a_k &= \frac{1}{T} \int_T x(t) e^{-jk\Omega_0 t} dt = \frac{1}{T} \int_{-T/2}^{T/2} e^{-jk\Omega_0 t} dt = -\frac{1}{jk\Omega_0 T} e^{-jk\Omega_0 t} \Big|_{-T/2}^{T/2} \\ &= \frac{2}{k\Omega_0 T} \left[\frac{e^{jk\Omega_0 T/2} - e^{-jk\Omega_0 T/2}}{2j} \right] = \frac{2 \sin(k\Omega_0 T/2)}{k\Omega_0 T} = \frac{\sin(k\Omega_0 T/2)}{k\pi} \end{aligned}$$

Στην ειδική περίπτωση κατά την οποία $T=2\tau$, δηλαδή έχουμε έναν περιοδικό τετραγωνικό παλμό ο οποίος έχει ημίτονο 100% της φωνάδας στο ήμισυ της περιόδου και μηδέν στο άλλο ήμισυ (duty cycle = 50%), οι παραπάνω συντελεστές ισούνται με:

$$a_0 = \frac{1}{2}, \quad a_k = \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\pi}, \quad k \neq 0$$

Παρατηρούμε ότι $a_k = 0$ για k άρτιο και διάφορο του μηδένος.

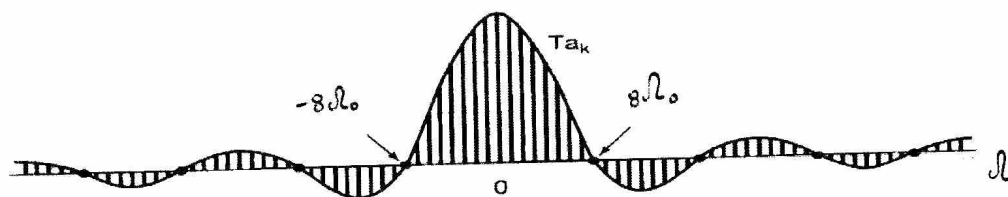
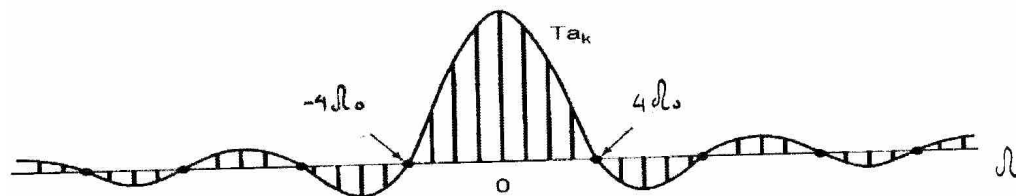
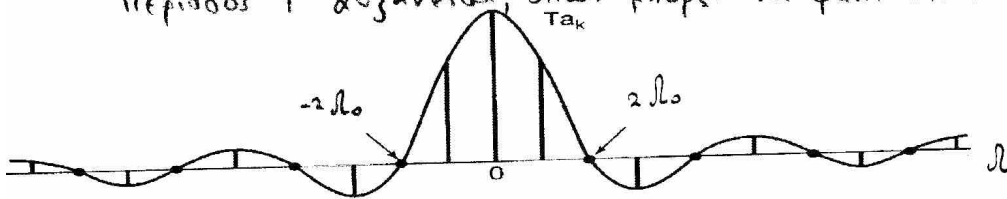
Επίσης, το $\sin(k\frac{\pi}{2})$ εναλλάσσεται μεταξύ ± 1 για διαδοχικές περιττές τιμές k .

Στο παραπάνω σχήμα δίνονται οι συντελεστές της ευθείας σειράς Fourier της περιοδικής τετραγωνικής κυματομορφής για σταθερό τ και διαφορετική περίοδο T .

Παρατηρείται ότι οι συντελεστές αποτελούν ισοπέδιλα κατά $\frac{2\pi}{T}$ δείγματα της περιβάλλουσας συνάρτησης $\frac{2\sin(\Omega\tau/2)}{\Omega}$, όπου $\Omega = k\Omega_0$ και $\Omega_0 = \frac{2\pi}{T}$

Η απόσταση μεταξύ των δειγμάτων μειώνεται καθώς η βασική περίοδος T αυξάνεται, όπως μπορεί να φανεί από τα εφόρτα σχήματα.

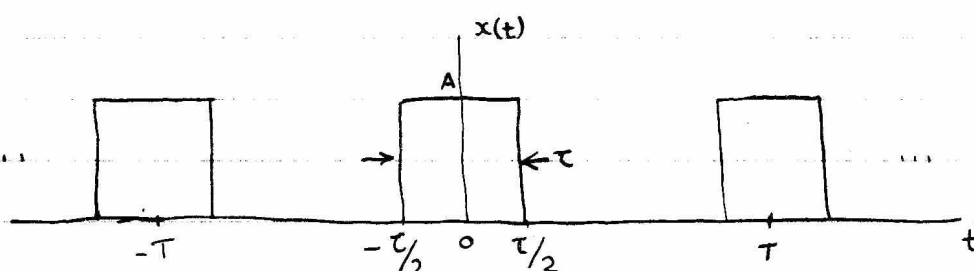

Spectrum of Sine and Square Waves Demo (by Alan Oppenheim, MIT)

Source - https://www.youtube.com/watch?v=KT3yNuY_FPM

Για το περιοδικό συστραμικό τετραγωνικό σήμα του σχήματος, να σχεδιαστεί το φάσμα πλάτους και φάσης για διάρκεια παλμού $\tau = T/5$.

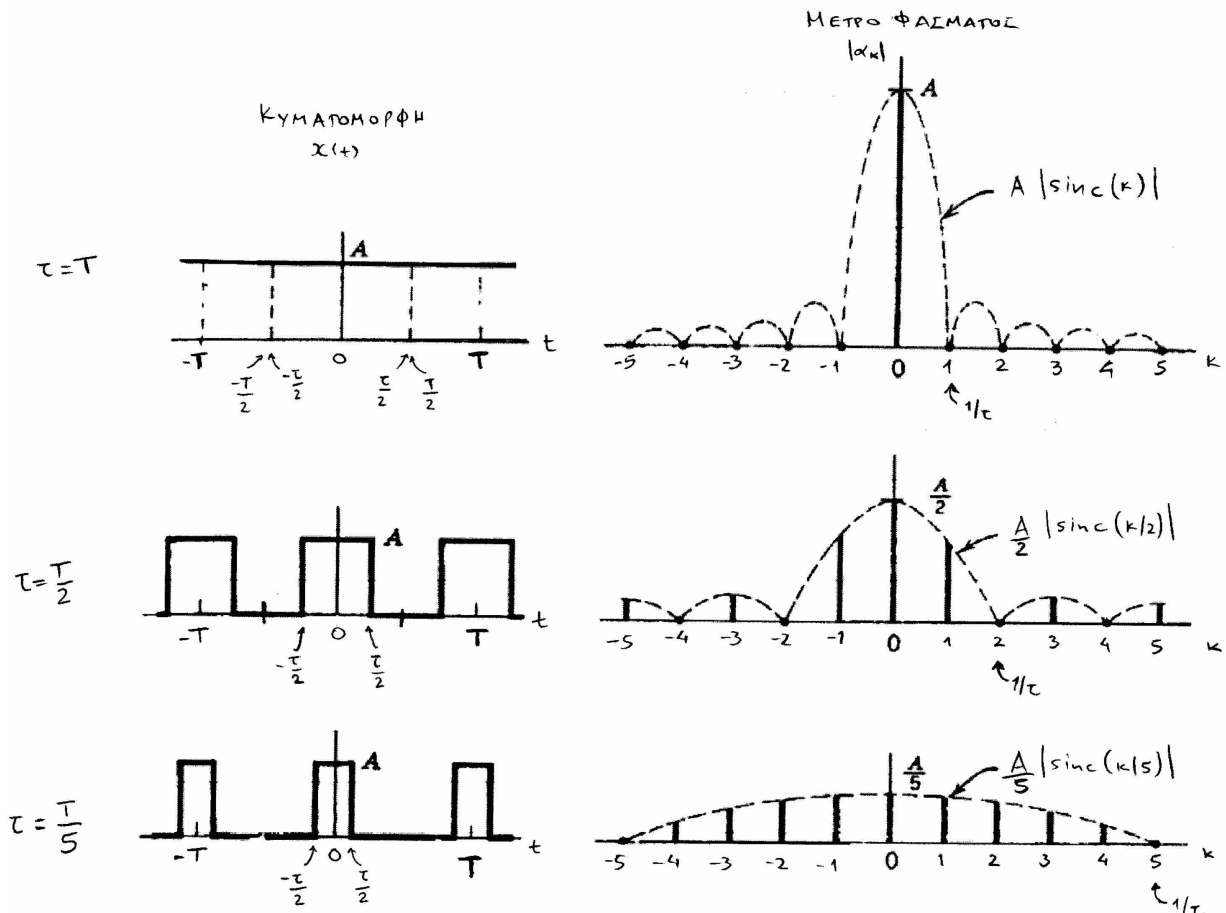
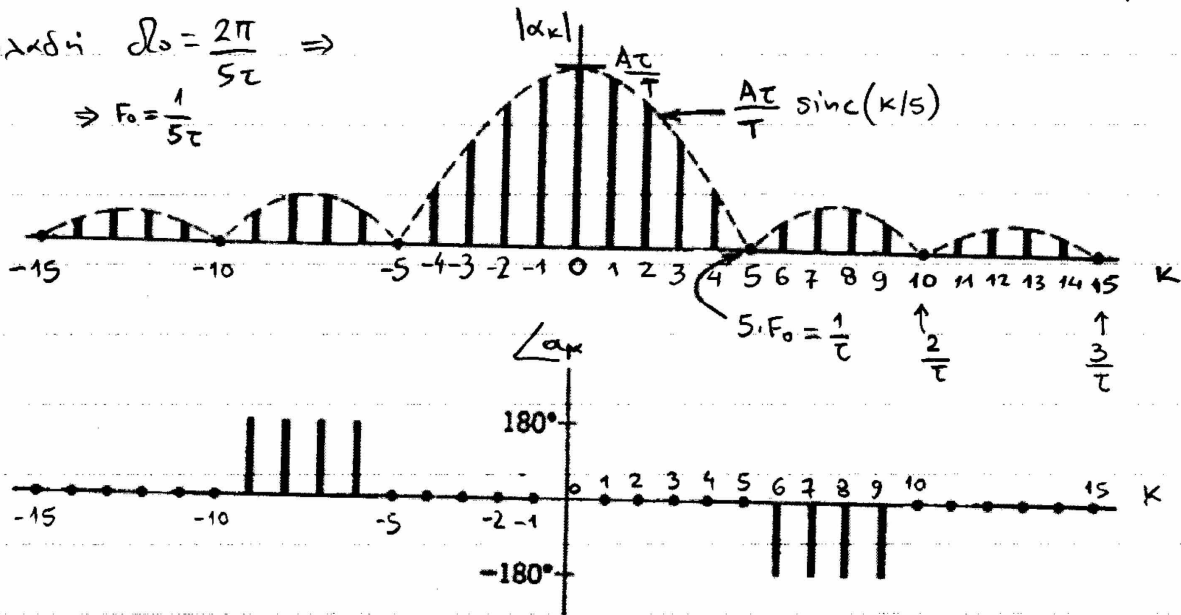
Οι συντελεστές της εκθετικής σειράς Fourier όπως είχαν υπολογιστεί στο παράδειγμα 5.4, είναι:

$$a_0 = \frac{\tau}{T} A = \frac{A\tau}{T}$$

$$a_k = A \frac{\sin(k\omega_0\tau/2)}{k\pi} = A \frac{\sin(k\frac{2\pi}{T}\frac{\tau}{2})}{k\pi} = \frac{A\tau}{T} \frac{\sin(k\pi\frac{\tau}{T})}{k\pi\frac{\tau}{T}} = \frac{A\tau}{T} \operatorname{sinc}\left(\frac{k\tau}{T}\right)$$

Το φάσμα του φίτρου $|α_k| = \frac{Aτ}{T} \left| \text{sinc}\left(\frac{kτ}{T}\right) \right|$ και της φάσης $\angle α_k$ δείχνονται στο σχήμα για τη περίπτωση $τ = T/5 \Rightarrow \frac{τ}{T} = \frac{1}{5}$

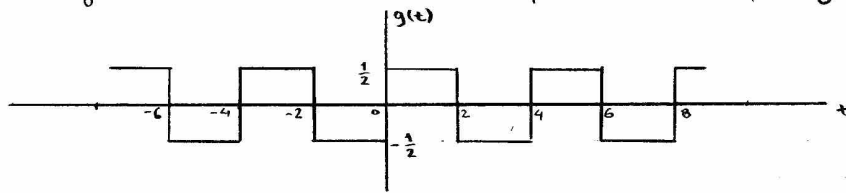
δηλαδή $δ_0 = \frac{2π}{5τ} \Rightarrow$
 $\Rightarrow F_0 = \frac{1}{5τ}$

Παράδειγμα

Να υπολογιστούν οι συντελεστές της θετικής σειράς Fourier του σήματος $g(t)$.

Λύση

Συγκρίνοντας τη κυματομορφή αυτή με εκείνη του παραδείγματος 5.4, βλέπουμε ότι $\pi = 2$, $T = 4$ και ότι υπάρχει μια χρονική καθεύεση κατά 1, ενώ το πλάτος κυμαίνεται μεταξύ $-1/2$ και $1/2$ αντί μεταξύ 0 και 1. Συνεπώς, η $g(t)$ εκφράζεται σε σχέση με την $x(t)$ του παραδείγματος 5.4, ως εξής:

$$g(t) = x(t-1) - \frac{1}{2}$$

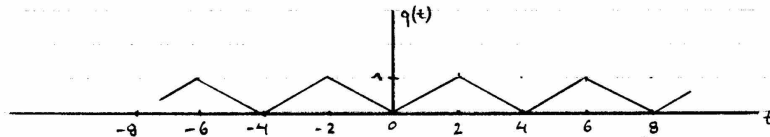
Οι συντελεστές Fourier της $x(t-1)$ θα είναι $b_k = e^{-jk\omega_0 t}$, $a_k = e^{-jk\frac{2\pi}{T}t}$, $\alpha_k = e^{-jk\frac{\pi}{2}t}$.
Για τη συνάρτηση $-\frac{1}{2}$ θα υπάρχει μόνο ο συντελεστής Fourier $C_0 = -\frac{1}{2}$, ενώ όλοι οι υπόλοιποι θα είναι μηδέν, δηλαδή $C_k = 0$ για $k \neq 0$.

Τελικά, οι συντελεστές Fourier g_k της $g(t)$ θα ισούνται με:

$$g_k = e^{-jk\frac{\pi}{2}} \alpha_k - C_k \Rightarrow g_k = \begin{cases} \alpha_0 - \frac{1}{2}, & k=0 \\ \alpha_k e^{-jk\frac{\pi}{2}}, & k \neq 0 \end{cases} \Rightarrow g_k = \begin{cases} 0 & \text{για } k=0 \\ \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\pi} e^{-jk\frac{\pi}{2}} & \text{για } k \neq 0 \end{cases}$$

Παράδειγμα

Να υπολογιστούν οι συντελεστές Fourier του περιόδου σήματος $q(t)$ του σχήματος.

Λύση

Η βασική περίοδος του σήματος είναι $T=4$ και συνεπώς η βασική συχνότητα

$$\omega_0 = \frac{2\pi}{T} = \frac{\pi}{2}$$

Παρατηρούμε ότι η παράγωγος του $q(t)$ μας δίνει το σήμα $g(t)$ του παραδείγματος 5.6, δηλαδή $g(t) = \frac{dq(t)}{dt}$.

Άρα οι συντελεστές Fourier S_k του $q(t)$ μπορούν να υπολογιστούν από τους συντελεστές Fourier d_k του $g(t)$ μέσω της ιδιότητας παραγωγισιμότητας

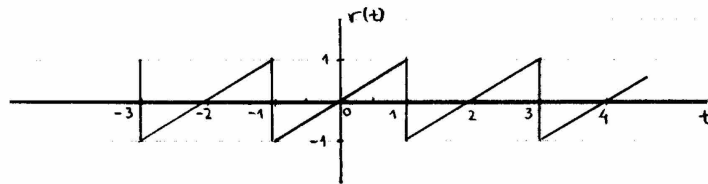
$$d_k = jk\omega_0 S_k \Rightarrow S_k = \frac{1}{jk\omega_0} d_k \Rightarrow S_k = \frac{1}{jk\frac{\pi}{2}} d_k = \frac{2}{jk\pi} d_k \Rightarrow S_k = \frac{2}{jk\pi} \cdot \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\pi} e^{-jk\frac{\pi}{2}} = \frac{2 \sin(k\frac{\pi}{2})}{j(k\pi)^2} e^{-jk\frac{\pi}{2}} \text{ για } k \neq 0$$

Ο συντελεστής S_0 για $k=0$ προκύπτει από τον ορισμό

$$S_0 = \frac{1}{T} \int_T q(t) dt = \frac{1}{4} \int_0^4 \frac{t}{2} dt = \frac{1}{4} \left. \frac{t^2}{2} \right|_0^4 = \frac{1}{4} \left(\frac{4}{2} - 0 \right) = \frac{1}{2}$$

Παράδειγμα

Να υπολογιστούν οι συντελεστές της μιγαδικής σειράς Fourier του σήματος $r(t)$.

Λύση

Η βασική περίοδος είναι $T=2$ και συνεπώς η βασική συχνότητα $\omega_0 = \frac{2\pi}{T} = \pi$.
Το σήμα περιγράφεται από τη σχέση $r(t) = t$, $|t| < 1$.

Με βάση την εξίσωση ανάπτυξης υπολογίζουμε τους συντελεστές Fourier a_k .

$$\text{Για } k=0 \Rightarrow a_0 = \frac{1}{T} \int r(t) dt = \frac{1}{2} \int_{-1}^1 t dt = \frac{1}{2} \left. \frac{t^2}{2} \right|_{-1}^1 = \frac{1}{4} [1^2 - (-1)^2] = 0$$

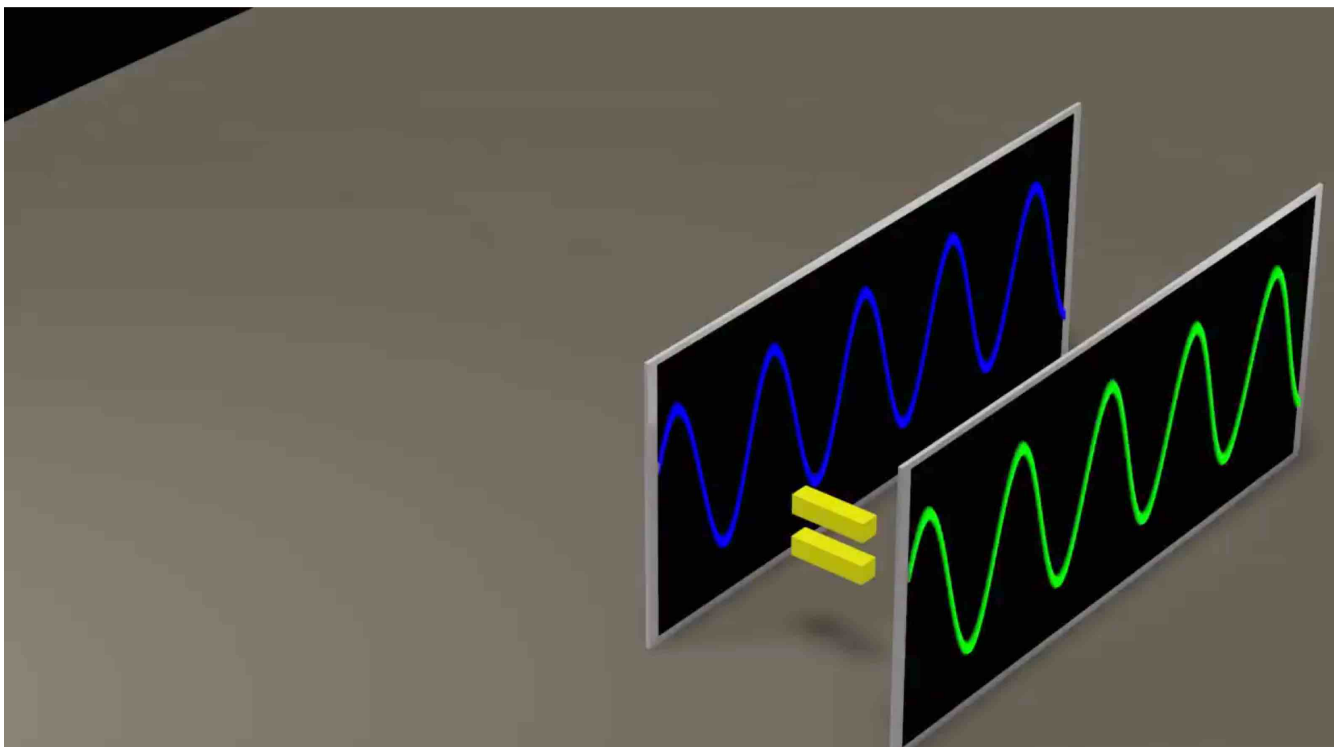
$$\text{Για } k \neq 0 \Rightarrow a_k = \frac{1}{T} \int_{-1}^1 r(t) e^{-jk\pi t} dt = \frac{1}{2} \int_{-1}^1 t e^{-jk\pi t} dt = \frac{-1}{2jk\pi} \int_{-1}^1 t d e^{-jk\pi t} =$$

$$= \langle \text{τε ολοκλήρωση κατά παράγοντες} \rangle =$$

$$= \frac{-1}{2jk\pi} \left[t e^{-jk\pi t} \Big|_{-1}^1 - \int_{-1}^1 e^{-jk\pi t} dt \right] =$$

$$= \frac{-1}{2jk\pi} \left[e^{-jk\pi} + e^{jk\pi} + \frac{1}{jk\pi} e^{-jk\pi t} \Big|_{-1}^1 \right] = \frac{j}{2k\pi} \left[2 \cos(k\pi) - \frac{1}{jk\pi} 2j \sin(k\pi) \right] =$$

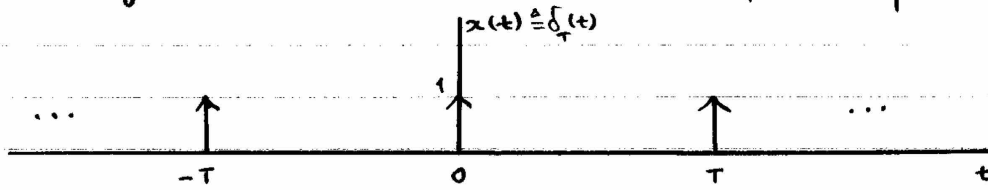
$$= \frac{j(-1)^k}{k\pi} \text{ αφού } \cos(k\pi) = (-1)^k \text{ και } \sin(k\pi) = 0$$

Source: Physics Videos by Eugene Khutoryansky (Fourier Transform, Fourier Series, and frequency spectrum)
<https://www.youtube.com/watch?v=r18Gi8ISkFM>

Παράδειγμα

Να υπολογιστούν οι συντελεστές Fourier του περιοδικού τρένου κρουστικών.

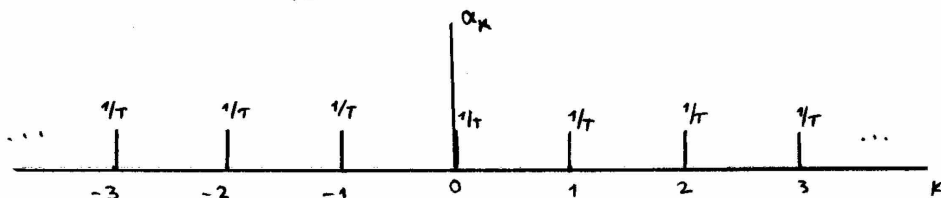

Το περιοδικό αυτό σήμα, του οποίου η περίοδος είναι T , μπορεί να εκφραστεί ως

$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(t - kT)$$

Οι συντελεστές της σειράς Fourier μπορούν να υπολογιστούν από τον ορισμό και για περίοδο ολοκλήρωσης $-T/2 \leq t \leq T/2$, (ώστε να μπορούμε να έχουμε κρουστικές στα όρια ολοκλήρωσης).

$$a_k = \frac{1}{T} \int_{-T/2}^{T/2} \delta(t) e^{-jk\omega_0 t} dt = \frac{1}{T}$$

Αρα, με βάση την εξίσωση σύνδεσης το τρένο κρουστικών εκφράζεται ως:

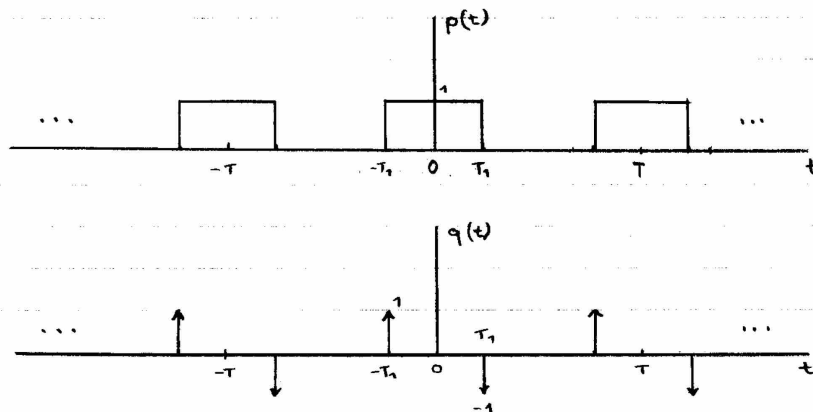
$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} a_k e^{jk\omega_0 t} \Rightarrow$$

$$\delta_T(t) = \frac{1}{T} \sum_{k=-\infty}^{\infty} e^{jk\omega_0 t}$$

Παράδειγμα

Να υπολογιστούν οι συντελεστές Fourier του σήματος του παραδείγματος 5.4 με τη βοήθεια των συντελεστών του τρένου κρουστικών.

Λύση

Η παράγωγος του $p(t)$ μας δίνει το $q(t)$, δηλαδή $q(t) = \frac{dp(t)}{dt}$

Το σήμα $q(t)$ μπορεί να εκφραστεί με βάση το τρένο κρουστικών του παραδείγματος 5.13 ως εξής:

$$q(t) = x(t + T_1) - x(t - T_1)$$

Έστω p_k οι συντελεστές Fourier του $p(t)$ και q_k οι συντελεστές Fourier του $q(t)$. Με βάση την ανωτέρω σχέση και την ιδιότητα ολίθισης στο χρόνο:

$$q_k = e^{jk\omega_0 T_1} \alpha_k - e^{-jk\omega_0 T_1} \alpha_k = \alpha_k [e^{jk\omega_0 T_1} - e^{-jk\omega_0 T_1}] =$$

$$= \alpha_k \cdot 2j \sin(k\omega_0 T_1) = \frac{2j}{T} \sin(k\omega_0 T_1) \quad \text{όπου } \omega_0 = \frac{2\pi}{T}$$

$$\alpha_k = \frac{1}{T}$$

(βλ. παρ. 5.13)

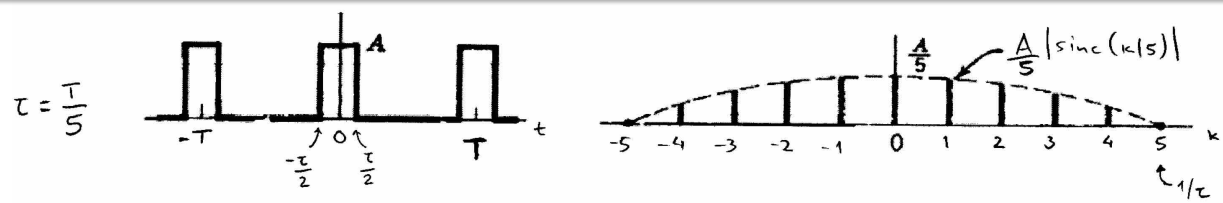
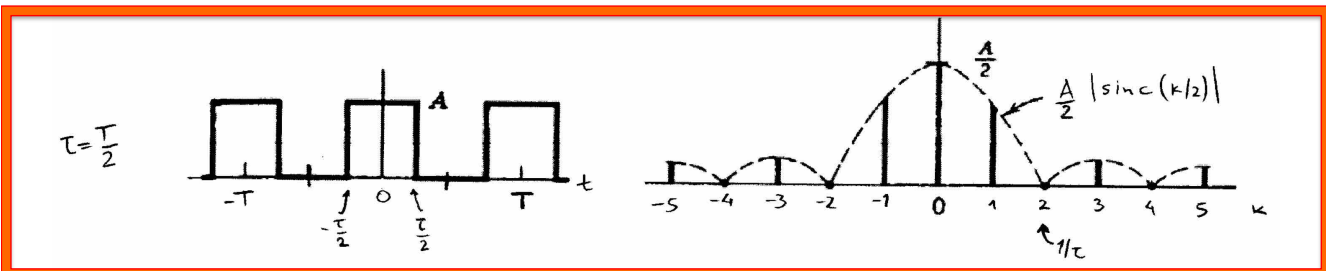
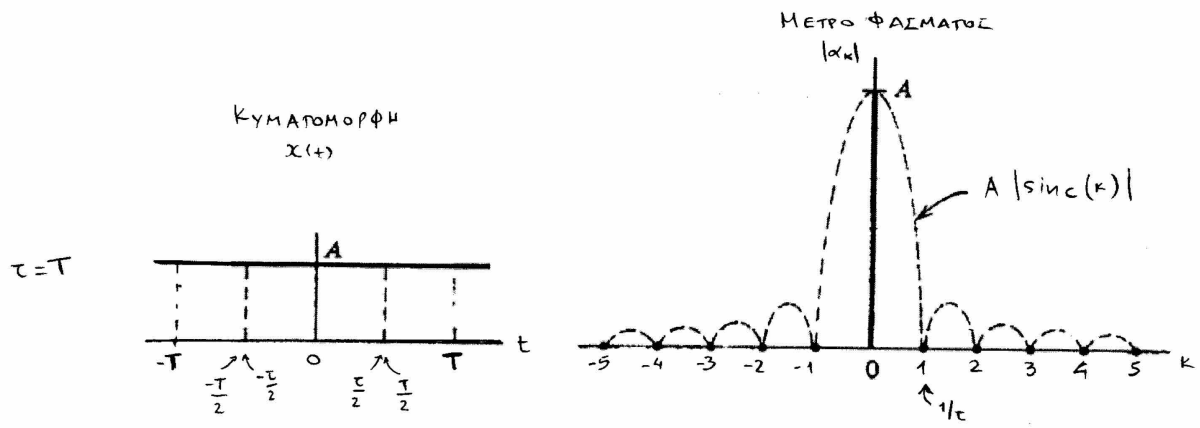
Από την ιδιότητα της παραγωγής έχουμε:

$$q_k = jk\omega_0 p_k \Rightarrow p_k = \frac{q_k}{jk\omega_0} \Rightarrow$$

$$p_k = \frac{2j \sin(k\omega_0 T_1)}{jk\omega_0 T} = \frac{\sin(k\omega_0 T_1)}{k\pi} \quad \text{για } k \neq 0$$

Ο συντελεστής p_0 δεν μπορεί να προσδιοριστεί από την ανωτέρω σχέση. Υπολογίζεται εύκολα όπως και τον ορίζουμε ή αλλιώς η μέση τιμή του σήματος $p(t)$ στη διάρκεια μιας περιόδου,

$$p_0 = \frac{2T_1}{T}$$

Στα παραδείγματα 5.4 και 5.14 υπολογίσατε τους συντελεστές της σειράς Fourier α_k του περιοδικού τετραγωνικού τράινο παλμών $x(t)$ με περίοδο T και διάστημα παλμού τ .

$$\alpha_0 = \frac{\tau}{T}, \quad \alpha_k = \frac{\sin(k\omega_0\tau/2)}{k\pi} \quad \text{για } k \neq 0$$

Ειδικά για την περίπτωση της συμμετρικής τετραγωνικής κυματομορφής κατά την οποία $T = 2\tau$, όπου T η βασική περίοδος, και $\omega_0 = \frac{2\pi}{T}$, οι παραπάνω σχέσεις γίνονται:

$$\alpha_0 = \frac{1}{2}, \quad \alpha_k = \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\pi} = \frac{1}{2} \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\frac{\pi}{2}} \quad \text{για } k \neq 0$$

Άρα το περιοδικό τράινο παλμών εκφράζεται ως:

$$x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \alpha_k e^{jk\omega_0 t} = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \frac{1}{2} \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\frac{\pi}{2}} e^{jk\omega_0 t} =$$

(άρτια συνάρτηση)

$$= \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{2} \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\frac{\pi}{2}} \cdot (e^{jk\omega_0 t} + e^{-jk\omega_0 t}) =$$

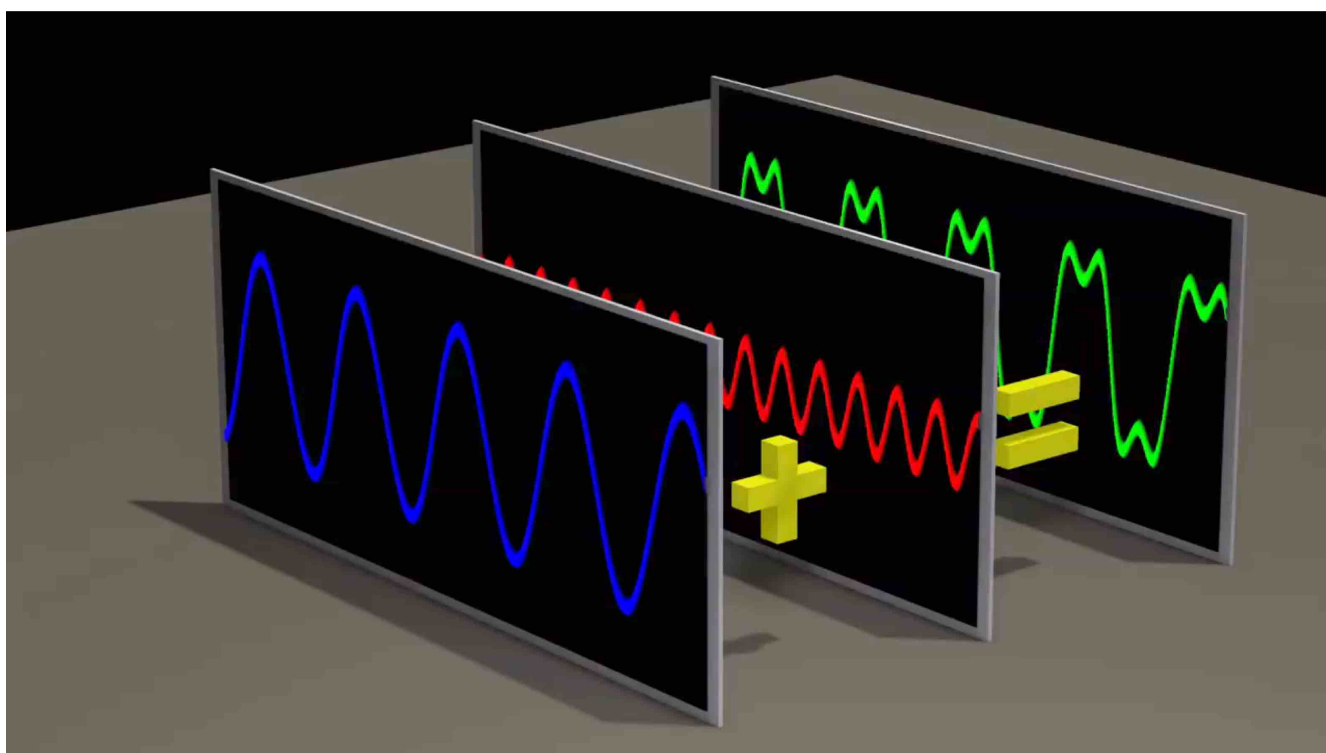
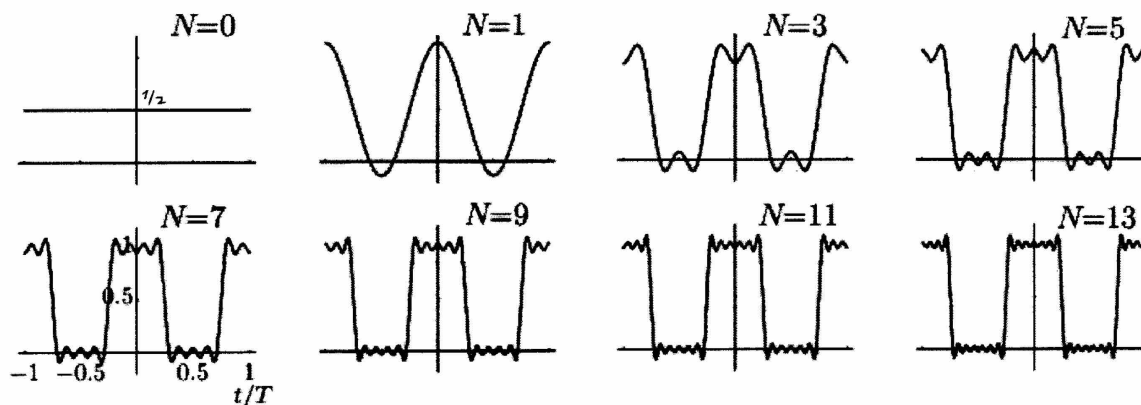
$$= \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sin(k\frac{\pi}{2})}{k\frac{\pi}{2}} \cos(k\omega_0 t) \quad \text{όπου } \omega_0 = \frac{2\pi}{T}$$

Παρατηρήστε ότι όλες οι άρτιες αρμονικές είναι μηδέν!

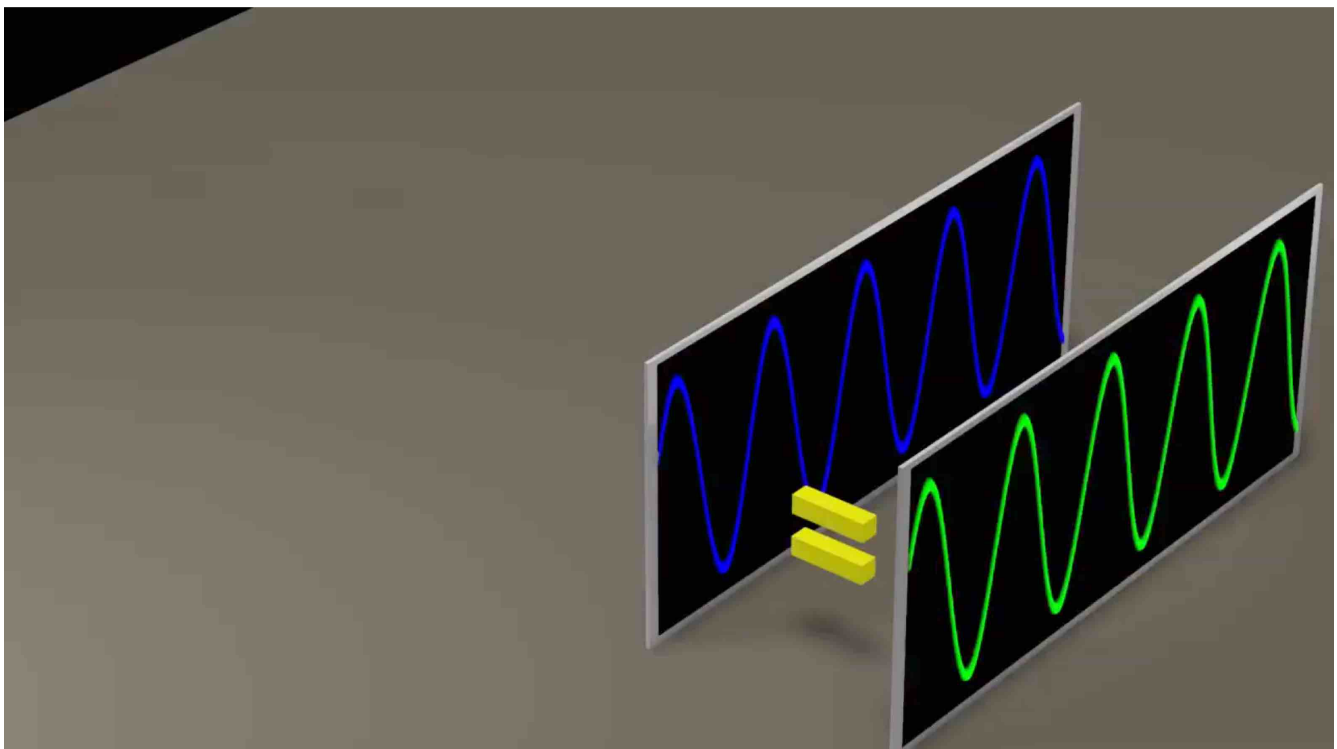
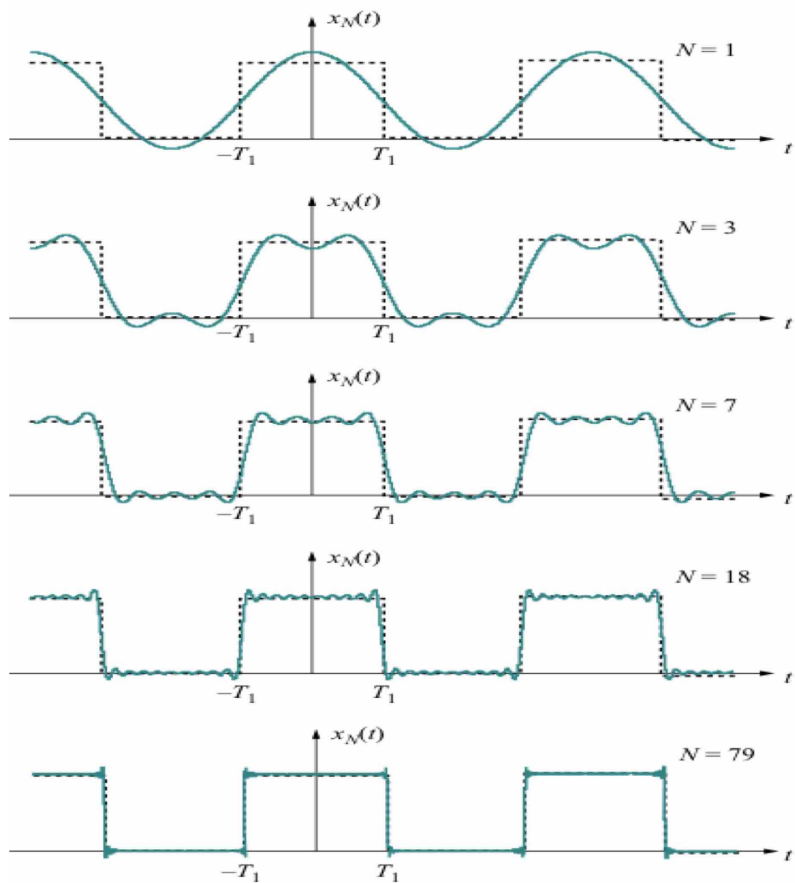
Παρατηρούμε ότι το περιοδικό τριγωνικό παλμό αναπαράσσεται πλήρως προσθέτοντας έναν άπειρο, αλλά αριθμήσιμο, αριθμό περιττών αρμονικών.

Τι συμβαίνει όμως εάν χρησιμοποιήσουμε τις πρώτες N αρμονικές, δηλαδή

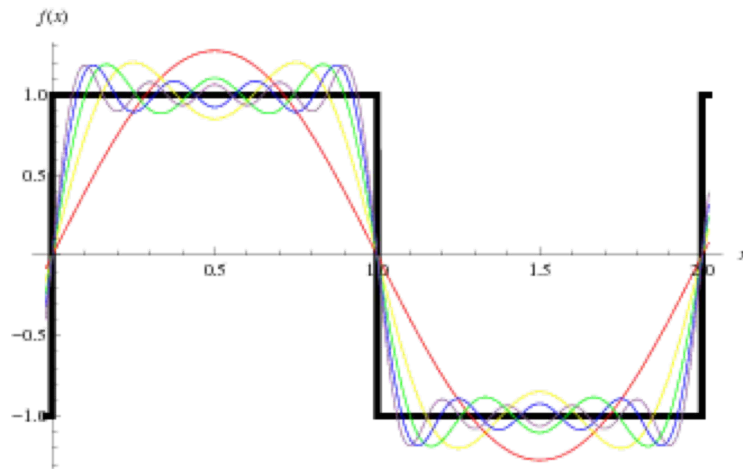
$$x_N(t) = \frac{1}{2} + \sum_{k=1}^N \frac{\sin(k\pi/2)}{k\pi/2} \cos(k\omega_0 t)$$

Source: Physics Videos by Eugene Khutoryansky (Fourier Transform, Fourier Series, and frequency spectrum)
<https://www.youtube.com/watch?v=r18Gi8ISkFM>

Source: Physics Videos by Eugene Khutoryansky (Fourier Transform, Fourier Series, and frequency spectrum)
<https://www.youtube.com/watch?v=r18Gi8ISkFM>

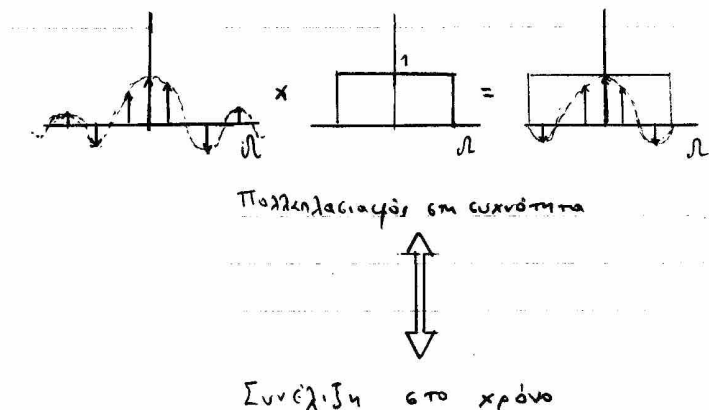
Παρατηρούμε ότι σε κάθε πλευρά της ασυνέχειας παρουσιάζονται ταλαντώσεις των οποίων το μέγιστο πλάτος είναι κατά 9% μεγαλύτερο ή μικρότερο του συνολικού πλάτους της ασυνέχειας και ανεξάρτητο του N.

Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται Gibbs προς τιμήν του Josiah Gibbs ο οποίος το μελέτησε και εξήγησε το 1899.

Ένας απλός τρόπος εξήγησης / κατανόησης του φαινομένου Gibbs είναι μέσω της διαδικασίας φιλτραρισμάτων και των ιδιοτήτων συνέλιξης και πολλαπλασιασμού.

Επεξήγηση του Φαινομένου Gibbs

Το ότι από όλο το φάσμα των συχνοτήτων 'κρατάμε' (επιλέγουμε) έναν πεπερασμένο αριθμό N από αυτές, είναι ισοδύναμο με τον πολλαπλασιασμό του φάσματος με ένα τετραγωνικό παρόνδρο.

Ισοδύναμα, στο πεδίο του χρόνου θα έκαμε συνέλιξη των αντίστοιχων κυκλόσφαιρων.

Καταλαβαίνουμε ότι εάν αντί του τετραγωνικού παρόνδρου πεπερασμένης διάρκειας είχαμε ένα περίδρομο άπειρης διάρκειας (δηλ. ίση με 1 σε όλο το φάσμα), τότε αυτό συνεπαγόταν ότι έκαμε την κρουστική στο χρόνο (και όχι την sinc/π του εκάστου) και δεν θα υπήρχαν ταλαντώσεις ως αποτέλεσμα της συνέλιξης.

